

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΧΡΙΣΤΟΣ ΔΗΜΑΣ

Βουλευτής Ν. Κορινθίας - ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΠΑΒ 95
27 / 3 / 2015

ΑΝΑΦΟΡΑ

Αθήνα, 20.03.2015

Προς: - Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης

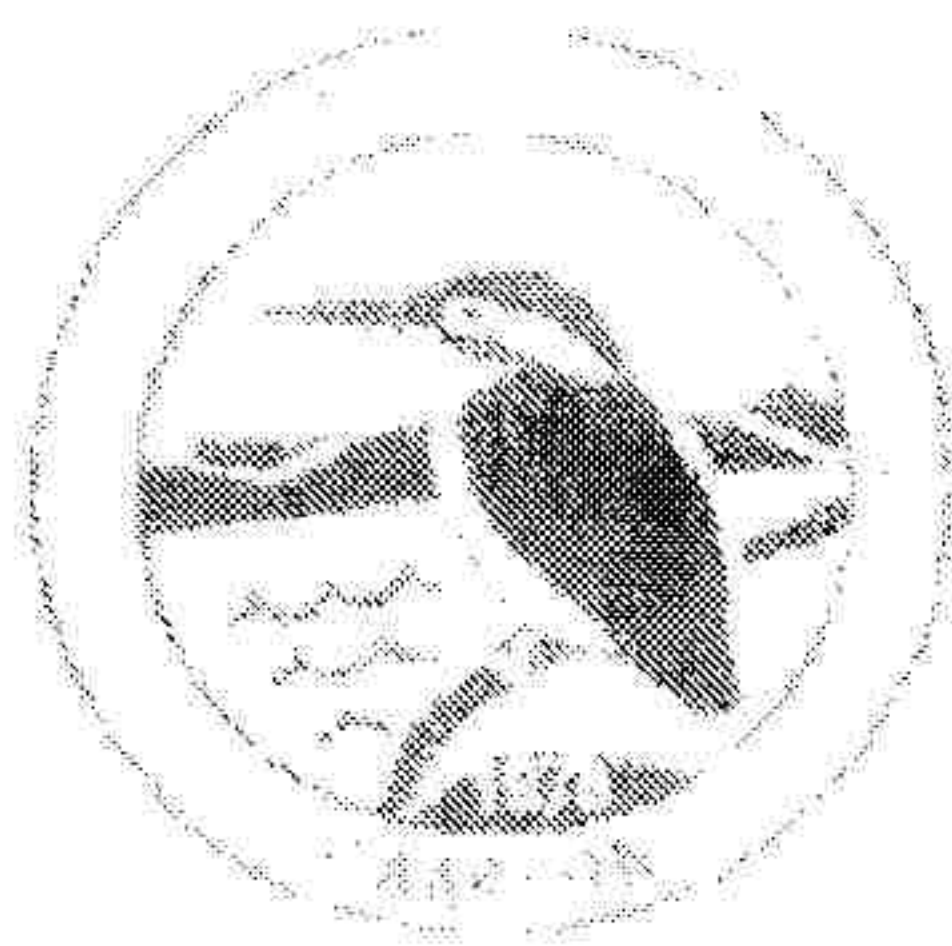
- Υπουργείο Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού

Αξιότιμε κ. Υπουργέ,

Με την παρούσα αναφορά θα ήθελα να σας γνωστοποιήσω τις θέσεις της ομοσπονδίας οικολογικών οργανώσεων κορινθιακού κόλπου «Η Αλκυών» σχετικά με τη διάβρωση των ακτών του κορινθιακού κόλπου και τα προβλήματα στη μακροπρόθεσμη βιώσιμη ανάπτυξη της περιοχής.

Με εκτίμηση,

Χρίστος Δήμας

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΚΟΡΙΝΘΙΑΚΟΥ

ΚΟΛΠΟΥ "Η ΑΛΚΥΩΝ"

Τ.Θ. 34 ΑΙΓΙΟ 25100 - e-mail : info@alcyon.gr

Κορινθιακός: Ενιαία περιοχή, με ενιαία Χωροταξία και Διοίκηση

ΑΙΓΙΟ 18/03/2015

Η ΔΙΑΒΡΩΣΗ ΤΩΝ ΑΚΤΩΝ ΤΟΥ ΚΟΡΙΝΘΙΑΚΟΥ ΚΟΛΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΙΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΔΗΜΟΥΣ ΛΑΘΕΜΕΝΑ, ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΘΕΤΑ ΣΤΗΝ ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ ΤΗΣ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΣΕ ΒΑΘΟΣ ΧΡΟΝΟΥ.

(ΟΙ ΘΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΛΚΥΩΝ)

Με αφορμή τα εντεινόμενα φαινόμενα διάβρωσης των ακτών που έχουμε σε Κορινθία, Αχαΐα, Αιτωλία και Φωκίδα και αξιολογώντας τα μέχρι στιγμής αποτελέσματα των εφαρμοζομένων πολιτικών και στις τέσσερις περιφερειακές ενότητες του Κορινθιακού Κόλπου, η ΑΛΚΥΩΝ **θέτει το πρόβλημα σε νέα βάση** και σας παρουσιάζει τις θέσεις της.

Στις ακτές της Κορινθίας, της Αχαΐας και τις Αιτωλίας τις τελευταίες δεκαετίες, λόγω της διάβρωσης των ακτών, εκτελέστηκαν τεχνικά έργα πολύ μεγάλων προϋπολογισμών που τα αποτελέσματά τους αμφισβητούνται τόσο από τις τοπικές κοινωνίες όσο και από καθ' ύλην αρμόδιους επιστήμονες.

Αμφισβητείται η αποτελεσματικότητά τους σε βάθος χρόνου, η καταστροφή της μορφολογίας των ακτών όπως λειτούργησαν αυτές για χιλιάδες χρόνια, συντελούν σε νέες διαβρώσεις ακτών στις γειτνιάζουσες προς αυτές παραλίες.

Καταστράφηκαν στις περισσότερες περιπτώσεις για πάντα πολύτιμες αναπτυξιακά αμμόδης παραλίες μετατρέποντάς τις σε μέτωπα σκυροδέματος που σε πολλές περιπτώσεις διαβρώθηκαν με την σειρά τους παρουσιάζοντας τελικά μία παρακμιακή αντιτουριστική εικόνα.

Εφαρμόστηκαν και εφαρμόζονται τεχνολογίες που έχουν εγκαταλειφτεί προ πολλών δεκαετιών στις προηγμένες οικονομικά και πολιτιστικά χώρες.

Οι κοινωνίες του Κορινθιακού κόλπου στηρίζονται οικονομικά σε μεγάλο βαθμό στην αναπτυξιακή προοπτική του τουρισμού με ισχυρά συγκριτικά πλεονεκτήματα.

Ποιες είναι οι βασικές αιτίες που διαβρώνονται οι ακτογραμμές του Κορινθιακού Κόλπου, όπως αυτές είχαν διαμορφωθεί τα τελευταία επτά χιλιάδες χρόνια;

Όλοι μας γνωρίζουμε ότι η ακτογραμμή διαμορφώνεται από το θετικό ισοζύγιο φερτών υλικών από την στεριά (ποτάμια, χείμαρροι) και το αρνητικό ισοζύγιο των υλικών που μεταφέρονται στον βυθό από τον κυματισμό της θάλασσας. Η απώλεια υλικού από τις ακτές ενισχύεται από την έντονη σεισμικότητα που υπάρχει στην θαλάσσια περιοχή του Κορινθιακού Κόλπου.

Το φαινόμενο της ανύψωσης της στάθμης της θάλασσας εξ αιτίας της τήξης των πάγων, θα επιτείνει περαιτέρω το φαινόμενο.

1. Η οικιστική εξάπλωση του ανθρώπου πλησίον ή και δίπλα στην ακτογραμμή έχει συντελέσει τα μέγιστα στην ανάπτυξη αυτού του φαινομένου.

Πριν την οικιστική μεγέθυνση κατά μήκος των ακτογραμμών όταν τα υλικά που έφερναν τα ποτάμια δεν έφταναν η θάλασσα αντλούσε τα αναγκαία γι' αυτήν υλικά από την ελεύθερη χερσαία γη. Κτίζοντας κοντά ή δίπλα στην ακτογραμμή αποστερήσαμε αυτά από τις ανάγκες της θάλασσας.

2. Οι φερτές ύλες που έφερναν τα ποτάμια και οι χείμαρροι σταμάτησαν να έρχονται στην θάλασσα γιατί:

α) Με αποφάσεις των Νομαρχιών την δεκαετία του 1970 κατασκευάστηκαν αναχώματα στα πλευρικά σημεία αυτών στενεύοντας στο ελάχιστο το πλάτος της κοίτης, προς όφελος όλων αυτών που απέκτησαν γεωργική γη και οικόπεδα στα μέχρι τότε ποτάμια οικοσυστήματα. Πολλοί χείμαρροι έχουν τσιμενταριστεί τόσο στην κοίτη τους όσο και στα πρανή τους ανακόπτοντας πλήρως τις φερτές ύλες να κατέβουν στην παραλία. Τα δημόσια έργα υποδομών που εκτελούνται σε κάθετη διάταξη προς τον ρού των ποταμών και χειμάρρων, αφήνουν μικρό εύρος πλάτους για την ελεύθερη ροή των υδάτων. Π.χ. (γέφυρες Εθνικής οδού, γέφυρες σιδηροδρομικής γραμμής, διέλευση αγωγών αστικών λυμάτων ή ύδρευσης, κ.α.).

β) Με τις παρεμβάσεις αυτές οι φερτές ύλες εγκλωβίζονται στα ανώτερα υψομετρικά γεωλογικά στρώματα των ποταμών στενεύοντας περεταίρω την κοίτη και προκαλώντας ανά χρονικά διαστήματα τοπικά πλημμυρικά φαινόμενα.

γ) Στην συνέχεια εμφανίζονται Δημόσια έργα «καθαρισμού» της κοίτης των χειμάρρων, το υλικό αφαιρείται χωρίς να προβλέπει η μελέτη πού πάει, χωρίς ουσιαστικά να ελέγχει κανείς πόσο αφαιρείται. Ακόμη χειρότερα, μεγάλα οδικά έργα των τελευταίων δεκαετιών προβλέπουν «νόμιμη» λήψη υλικού από την κοίτη χειμάρρων και ποταμών χωρίς σοβαρή επιστημονική μελέτη των επιπτώσεων με την πρόφαση της μείωσης του προϋπολογισμού του έργου. Χωρίς να επεκταθούμε στο τι δεν κάνουν οι αρμόδιες Υπηρεσίες για την μη κατασπατάληση του Δημοσίου χρήματος στα έργα αυτά, πάρα πολλές φορές οι εταιρίες «καθαρισμού», οδοποιίας κ.λ.π. με την πρόφαση του έργου κάνουν πολύ μεγαλύτερες λήψεις υλικού από τα προβλεπόμενα προκαλώντας ακόμη και τοπικές εκβαθύνσεις της κοίτης του ποταμού. Το οικονομικό κίνητρο είναι ισχυρό μιας και το υλικό αυτό το χρησιμοποιούν για μπάζωμα σε άλλα έργα κερδίζοντας από το ότι το πληρώνονται στο άλλο έργο αλλά δεν το αγοράζουν από το λατομείο. Πολλές φορές επίσης, και με την ανοχή στο παρελθόν των Νομαρχιών και των Περιφερειών, εταιρίες παραμένουν μετά το έργο ή εγκαθίστανται εκ του μηδενός στα ποτάμια και τους χείμαρρους παράνομα και αφαιρούν ότι έχει απομείνει από φερτές ύλες.

Το έγκλημα συντελείται εδώ και τέσσερες δεκαετίες.

Το υλικό που φέρνουν οι χείμαρροι και τα ποτάμια από ψηλότερες περιοχές αναπληρώνει (μετά από αρκετές δεκαετίες) τα κενά του υλικού που αφαιρέσαμε και δεν φτάνει στις εκβολές για να αναπληρώσει το υλικό των ακτών που χάνεται προς τον βυθό. Όταν δε ποτάμια και χείμαρροι διακόπτουν οριστικά την λειτουργία τους λόγω φραγμάτων που οδηγούν μόνιμα το νερό σε άλλες κατευθύνσεις, η μεταφορά υλικού προς τις παραλίες διακόπτεται οριστικά (π.χ. εκβολές Μόρνου).

Και το ερώτημα που προκύπτει αβίαστα είναι το εξής.

Θα συνεχίσουμε να βλέπουμε και να αντιμετωπίζουμε το φαινόμενο αυτό με την αντίληψη του «κλεισίματος της πληγής» ή του «δως ημίν σήμερον» ικανοποιώντας «το κοινό αίσθημα για άμεση παρέμβαση» υποκύπτοντας στην ρηχότητα αυτών των θέσεων και κλείνοντας τα μάτια στην επιστημονική τεκμηρίωση και προοπτική;
Θα συνεχίσουμε, μέσω των εκπροσώπων μας, να υιοθετούμε τις προτάσεις των γνωστών συνεργασιών (μελετητικό γραφείο - Εργολάβοι) δαπανώντας χωρίς αποτέλεσμα δισεκατομμύρια ΕΥΡΩ;

Η Ομοσπονδία Οικολογικών Οργανώσεων Κορινθιακού Κόλπου « Η ΑΛΚΥΩΝ » πέρα από τις κατά καιρούς παρεμβάσεις της σε τοπικό επίπεδο, σήμερα καταθέτει τις προτάσεις της στους ΠΟΛΙΤΕΣ των τεσσάρων Περιφερειών του Κορινθιακού, στις συλλόγους τους, στους αιρετούς της Τοπικής και Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης και τους καλεί να ανοίξουμε ένα ευρύ διάλογο ώστε σε ένα εύλογο χρόνο να καταλήξουμε σε προτάσεις για εφαρμογή τους στις επόμενες δεκαετίες ξεκινώντας με τις προτεραιότητες που θέτει το μέγα αυτό θέμα της διάβρωσης των ακτών της θάλασσάς μας.

ΘΕΣΕΙΣ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΑΛΚΥΩΝ

1. Οριοθέτηση της κοίτης των ποταμών και των χείμαρρων με βάσει τα δεδομένα των αεροφωτογραφιών από το 1940 ως σήμερα.

Μέσα από αυτήν θα εξασφαλίζεται το άνοιγμα της κοίτης των σε πλάτος με την κατασκευή νέων αναχωμάτων εκατέρωθεν αυτής.

Θα επανεξετάζει το καθεστώς ιδιοκτησίας όπου αυτό καθίσταται αναγκαίο από την φωτοστοιχειοθεσία - αντιπαραβολή των αεροφωτογραφιών.

2. Οριοθέτηση Αιγιαλού και παραλίας σε όλο το μήκος των ακτογραμμών του Κορινθιακού Κόλπου, με προτεραιότητα στις περιοχές που πιέζονται οικιστικά.

3. Άμεση παύση της λήψης υλικού από τις κοίτες των ποταμών και απομάκρυνση των εγκαταστάσεων με αποκατάσταση της μορφολογίας των ποτάμιων συστημάτων τοπικά. Η λήψη υλικών θα γίνεται μόνο με έργα (καθαρισμού) λόγω τοπικής συσσώρευσης που δημιουργούν κινδύνους για πλημμύρες, κατόπιν μελέτης επιστημονικού φορέα του Δημοσίου. Τα αφαιρούμενα υλικά από τις κοίτες θα μεταφέρονται στις ακτές για εμπλουτισμό τους.

4. Τεχνητή αναπλήρωση των κατεστραμμένων ακτογραμμών.

Μία από τις σύγχρονες αποτελεσματικές παρεμβάσεις για την διάβρωση των ακτών είναι έργα «Εμπλουτισμού της παραλίας». Συμπλήρωση δηλαδή του υλικού που λείπει για κάποιο λόγο από την ακτομηχανική λειτουργία της παραλίας που παρουσιάζει τα κενά που εμείς ονομάζουμε «διάβρωση». Σε αυτά τα έργα, το μεγαλύτερο μέρος του κόστους είναι το υλικό το οποίο είναι άμμος (επεξεργασμένη από κάποιο ποταμό ή θάλασσα και όχι λατομείου) ή βότσαλο (στρογγυλεμένη πέτρα).

Η Βόρεια Πελοπόννησος είναι γεωλογικά γεμάτη από κροκαλοπαγή πετρώματα και εδάφη από τις προϊστορικές εποχές που τα ποτάμια και οι χείμαρροι ήταν τεράστιοι σε σχέση με σήμερα. Σε περιπτώσεις που κρίνεται δυνατόν μετά από επιστημονική έγκριση, μπορεί να λαμβάνονται τέτοια υλικά και από γειτνιάζοντα, προς τα ποτάμια, δημόσια κτήματα.

4. Παύση εκτέλεσης δημόσιων ή ιδιωτικών τεχνικών έργων κοντά στην ακτογραμμή και παράλληλα προς αυτήν (πεζοδρομήσεις με πετό, έργα φωτισμού, παραλιακούς δρόμους, κλπ). Η πρόσβαση των ΠΟΛΙΤΩΝ στις ακτές να γίνεται με κάθετη μόνο όδευση προς αυτές.

Στις περιοχές όπου έχουν κατασκευαστεί τέτοιου είδους έργα και παρουσιάζεται πρόβλημα διάβρωσης των ακτών, να απομακρύνονται αυτά από την ακτογραμμή, να γίνεται εμπλουτισμός για την αποκατάσταση των ισορροπιών δίνοντας χώρο στον ελεύθερο κυματισμό της θάλασσας.

5. ΟΧΙ φαραωνικά τεχνικά έργα στην ακτογραμμή ή μέσα στην θάλασσα αντιδιαβρωτικής προστασίας των ακτών.

Σήμερα η επιστήμη έχει πολλές άλλες επιλογές για την προστασία των ακτών.

Οι παρεμβάσεις μας πρέπει να εφαρμόζονται κλιμακωτά και αφού ληφθούν υπόψη τόσο η γεωμορφολογία του εδάφους στην στεριά και στην θάλασσα όσο και τα δεδομένα των επιστημών της ακτομηχανικής και σεισμολογίας, εφαρμόζοντας μοντέλα αποδοτικότητας σε βάθος δεκαετιών χωρίς να καταστρέφεται η μορφολογία της ακτογραμμής και του βυθού.

Έχει αποδειχθεί ότι η υλοποίηση τσιμεντένιων κατασκευών μέσα στο πεδίο φυσικής αυξομείωσης του πλάτους της παραλίας ενισχύει τους φυσικούς μηχανισμούς απομάκρυνσης υλικού και εμποδίζει τους μηχανισμούς επαναπόθεσης. Έτσι η πολύτιμη αναπτυξιακά αμώδη παραλία καταδικάζεται σε εξαφάνιση για πάντα.

6. Για τα κτίσματα που κινδυνεύουν άμεσα με κατάρρευση λόγω της διάβρωσης του υπεδάφους προτείνουμε το εξής.

Η πολιτεία συστήνει ταμείο αρωγής, όπως αυτό του Ταμείου σεισμοπλήκτων, και στους ιδιοκτήτες των ανωτέρω κτισμάτων προσφέρει δημόσια γη ως οικόπεδο και δανειακή επιχορήγηση για να κατασκευάσουν εκ νέου την οικία τους ή την επαγγελματική τους εγκατάσταση με τους ευνοϊκούς όρους που έχει και το ΤΑΣ.

Έτσι θα απελευθερωθεί η ακτογραμμή και σταδιακά θα λειτουργήσει πολύ καλύτερα ο κυματισμός της θάλασσας.

Για την Πολιτεία το οικονομικό κόστος τόσο βραχυπρόθεσμα πολύ δε περισσότερο μακροπρόθεσμα θα είναι ελάχιστο μπροστά στο απαιτούμενο κόστος των τεχνικών έργων που ήδη εκτελεί ή έχει εκτελέσει ως σήμερα.

7. Αλιευτικά καταφύγια στον Κ.Κ.

Η κατασκευή πολλών αλιευτικών καταφυγίων στο παρελθόν, χωρίς επιστημονικές μελέτες, έχουν δημιουργήσει εκτεταμένες διαβρώσεις της ακτογραμμής στις περιοχές που γειτνιάζουν με αυτά.

Προτείνουμε:

α) Οι μαρίνες και τα αλιευτικά καταφύγια που έχουν συντελέσει, μετά από επιστημονική μελέτη, στην διάβρωση των ακτών της περιοχής τους να αποσυναρμολογούνται.

Οποιαδήποτε νέα χωροθέτηση αυτών θα πρέπει πρώτα να έχει ενταχθεί στον Περιφερειακό Χωροταξικό σχεδιασμό.

β) Να κατασκευάζονται εσωτερικά στην στεριά ώστε να αποφεύγονται οι αλλοιώσεις της ακτογραμμής και το συνεπακόλουθο δυσανάλογο για την πολιτεία οικονομικό και περιβαλλοντικό κόστος. Αυτό τον τρόπο κατασκευής υιοθετούσαν οι Έλληνες από αρχαιοτάτων χρόνων.

γ) Να γίνονται με φυσικά υλικά και ήπιας παρέμβασης στο θαλάσσιο οικοσύστημα.

Κλείνοντας το παρών κείμενο θέσεων, ζητάμε από τους αρμόδιους φορείς των Περιφερειών και των Δήμων να γίνει ουσιαστικός διάλογος με τις τοπικές κοινωνίες που στις ακτές τους παρουσιάζονται έντονα φαινόμενα διάβρωσης και με την συμμετοχή καθ' ύλην αρμοδίων επιστημόνων και ερευνητικών ιδρυμάτων, να εκτιμηθούν τα αποτελέσματα των μέχρι σήμερα παρεμβάσεων στην ακτογραμμή, να παρθούν αποφάσεις αντιμετώπισης της κατάστασης σε βάθος χρόνου παίρνοντας υπ' όψιν την διεθνή εμπειρία επι του θέματος και οι αποφάσεις αυτών να έρθουν ως εισήγηση στα Περιφερειακά Συμβούλια.

Για το Δ.Σ. της ΑΛΚΥΩΝ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΣΚΑΡΙΜΠΑΣ ΘΥΜΙΟΣ

Ο ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΟΣ